

Maarten van Hal

“Ik had al moeite genoeg om op school te blijven”

Hij ligt languit op de bank onder een knus dekentje, verdiept in zijn mobiel. “Het podium is voor jou”, zegt zijn moeder. Toen Maarten hoorde dat zijn moeder geïnterviewd zou worden voor het Tourette Magazine zei hij meteen: “Dat wil ik ook wel”. Maarten is net 17 jaar en was 9 jaar toen bij hem Gilles de la Tourette is vastgesteld. Op zijn 14e is daar autisme (ASS) bijgekomen. Deze aandoeningen hebben een enorme invloed gehad op zijn schoolloopbaan.

Door: Marjolein van Dijk

De eerste keer weglopen

De eerste keer dat hij van school wegliep, weet hij zich nog levendig te herinneren. Het was in groep 5 van de basisschool aan de overkant. “Ik ging trakteren omdat ik jarig was geweest, en ik moest een presentatie doen over mijn vakantie. Thuis gaf ik al aan m'n moeder aan dat ik me niet zo lekker voelde. Gewoon zenuwen. Op school werd het me te veel. Ik ben naar huis gerend. Ik weet het

nog precies. Het was in de ochtend, want de hele lucht was nog oranje van de ochtendzon. Mijn moeder zat koffie te drinken bij de burens. Toen stond ik daar in de tuin en zei: “mama”. Ik ging naar haar toe en daarna hebben we waarschijnlijk gepraat. We zijn teruggegaan naar school om te kijken en toen weer terug naar huis. Het maakte destijds veel indruk.”

Het startsein voor een lastige tijd

Naar school gaan, maar ook op school blijven, was een grote uitdaging geworden. Keer op keer vluchtte Maarten naar huis. School en ouders zaten met hun handen in het haar. “Ik was toen 8 jaar. Ik weet nog dat mijn leraar heel aardig en behulpzaam was. Mijn ouders wilden dat ik op school bleef zo lang als lukte en daarna kon ik naar huis. Dit was een goede oplossing voor mij, omdat ik zo een beetje zelf kon bepalen hoe hoog ik kon komen.” Uiteindelijk kon het zo niet langer en is hulpverlening ingeschakeld. “Ik ging naar het Sophia Kinderziekenhuis voor hulp. De eerste keer lag ik kotsmisselijk op de achterbank, omdat ik het allemaal te veel vond.” Halverwege groep 7 stapte Maarten over naar een andere basisschool in de buurt. Het was een gewone basisschool, met iets meer vrijheid. Hij mocht meer zijn eigen tempo bepalen. “Dat was fijn. Daar ging het beter.

“Naar school gaan, maar ook op school blijven, was een grote uitdaging geworden”

Voorheen had ik een nare meester gehad, waar ik nog steeds toetsen van moest doen. Dat ging helemaal niet, omdat ik al moeite genoeg had om überhaupt op school te blijven. Op de nieuwe school kwam ik bij een hele lieve juf. Die snapte veel beter wat ik nodig had."

Geen woorden

Maarten vindt het lastig om uit te leggen wat het nu precies zo moeilijk maakte. "Geen idee. Ik denk het weg zijn van mijn ouders. Ergens heen gaan, alleen. Ik had niet het gevoel dat me iets ging overkomen. Ik wist dat ik veilig was. Maar waarom het dan niet veilig voelde, dat weet ik niet. Na de basisschool ging ik naar dezelfde middelbare school als mijn oudere broer: Lyceum Rotterdam. Ik ging niet veel naar school en ging vaak eerder weg. Ik bleef daarom zitten in de eerste. Weer een nieuwe klas. De tweede keer in de eerste ging het beter. Daarna werd het in de tweede weer veel minder en was de conclusie: het lukt gewoon niet daar. Zo ben ik uiteindelijk op het speciaal onderwijs beland."

Instromen

"Ik ging naar het BITS-project van het Passer College, een instroomproject ter voorbereiding op het echte speciale onderwijs. 'Hier had ik geen huiswerk, alle opdrachten maak je op school. Als je nog niet klaar bent voor een toets, dan kun je die bijvoorbeeld een weekje verzetten. Er zijn maar twaalf kinderen in de klas. Je zit altijd in hetzelfde lokaal, met dezelfde docent, waar je veel aandacht van krijgt. Dat is fijn, want dan kun je gewoon wennen aan een docent.' Ook met een kleine klas, vaste juf en zonder huiswerk blijft het lastig om op school te blijven. 'Het ging hier heel wisselend. Ik heb er meer dan een jaar gezeten, ook al hoort dat eigenlijk acht weken te zijn."

Dit is menens

Het gaat inmiddels al een tijd goed. Wat heeft hem geholpen? "Toen mijn vader zei dat ik naar school moest. Het was op de instroom. Hij zei: 'Het gaat te langzaam, je móet nu gewoon naar school'. Met een hoop tegenstribbelen heeft dat ervoor gezorgd dat het veel beter ging. Het heeft die eerste dag ongeveer twee uur geduurd voordat ik naar school ging. Uiteindelijk was ik na de strijd met mijn vader te moe om nog door te gaan. En toen zat ik er. Ik had geen zin om weer te vechten met mijn vader. Ik wist: dit is menens. Ik wist ook dat het tijd was om te stoppen met zeuren. Ik ging het maar gewoon doen."

De aanpak van zijn vader heeft Maarten over een punt heen geholpen. "Toen ik naar de speciale mavo ging waar ik nu nog zit, moest ik wel weer even opbouwen,

"Het heeft die eerste dag ongeveer twee uur geduurd voordat ik uiteindelijk naar school ging"

maar voor de rest ben ik de hele tijd van 9 tot 2 op school. De toetsen gaan ook beter. Het moeilijke is het opbouwen ernaartoe: het leren ervoor en het wachten. Dat geeft stress. Maar als ik met de toets bezig ben, vind ik het leuk."

Wijze raad

Maarten heeft heldere ideeën voor kinderen die in zijn situatie zitten. "Ik zou die kinderen willen meegeven dat ze rustig moeten opbouwen. De strijd om naar school te gaan kan heel lang duren, maar het is nergens goed voor. Uiteindelijk ga je toch hele dagen naar school, dus dan kan het net zo goed gewoon nu zijn. Hoe lastig het ook is. Als het echt te moeilijk is, kun je bijvoorbeeld thuiswerken."

“Ik zou die kinderen willen meegeven dat ze rustig moeten opbouwen op school”

“Naar school gaan is ook handig omdat je daar met andere mensen om kunt gaan. Als je de hele tijd thuis zit, krijg je ook geen sociale skills en dan wordt werken later ook lastiger. Toen ik niet naar school ging, voelde ik me niet lekker. Nu ik wel ga, is het leven gewoon veel makkelijker. Als je naar school gaat, dan wen je daar ook weer aan. Je kan het wel eng vinden, maar de stress is het meest vervelend, niet de school zelf.”

“Je kunt beter niet te veel meegaan met een kind dat echt niet naar school durft; er niet te veel begrip voor hebben en hem niet van school thuishouden omdat hij stress heeft. Mijn vader en moeder vonden het ook lastig dat ik stress had, maar daar moest ik doorheen. Dat is niet leuk, maar uiteindelijk is het te veel waard om het niet te doen.”

Ouder worden helpt

“Toen ik een kind was wist ik niet waarom ik school eng vond en wat ik eraan kon doen. Als een jong kind niet naar school wil, probeer het dan toch zoveel mogelijk te laten gaan, zonder te pushen. De angst zal vanzelf afnemen in de puberteit. Pas als ze zelf goed kunnen uitleggen wat er aan de hand is, hoe het voelt, kun je zeggen: ‘Nu ben je er klaar voor’. Bij mij was dat toen ik 15 of 16 was. Voor kinderen die echt veel last hebben van school

en toetsen is rust wel fijn. Speciaal onderwijs zou ik dan wel aanraden. Na de zomer ga ik naar het examenjaar. Daarna wil ik graag naar de havo op speciaal onderwijs.”

Van worstelen naar waterpolo

Tijdens het worstelen met de stress voor school heeft Maarten dingen gevonden die hem goed helpen. Dit is ook zijn advies aan kinderen in een soortgelijke situatie. “Bezigheden, een hobby, sport; iets dóen. Ik maak zelf action figures van klei, dat helpt. Maar vooral sporten helpt echt. Als ik aan het stressen ben of me moe voel, dan voel ik me na de waterpolo weer fijn.”

De moeder van Maarten vult aan: “Tijdens de periode bij het BITS-project heeft Maarten zeker zes maanden thuisgezeten, al probeerde hij wel af en toe naar school te gaan. Er was zelfs sprake van een mogelijke gezinsopname, omdat wij als ouders ook echt een aandeel hadden in het thuiszitten. Je zorgen maken zit in je DNA. Je wilt je kind beschermen, maar je verlamt het er juist mee. Wat je moet doen voelt tegennatuurlijk. Maar toch; toen wij het anders gingen doen, met behulp van de methodiek geweldloos verzet, kreeg Maarten vleugels om verder te gaan.”